

Przed Zjazdem Aktywu Wiejskiego ZZNP

Ogólnokrajowa dyskusja nad tezami i wytycznymi IX Plenum KC PZPR objąć powinna wszystkie dziedziny życia, a tym samym wszystkie szkoły i pracę całego nauczycielstwa polskiego.

Musimy w sposób rzeczowy i konkretny wyciągnąć z bogatych materiałów IX Plenum wszystkie wnioski, które pośrednio czy bezpośrednio warunkują wykonanie zadań stojących przed szkołą polską. W tym celu w dniach 8 i 9 grudnia br. Zarząd Główny ZZNP zwołuje do Warszawy krajową naradę aktywu związkowego, ze szczególnym uwzględnieniem aktywu pracującego na wsi oraz aktywistów szkół zawodowych i rolniczych. Ufamy, że narada ta wytyczy główne kierunki naszej działalności na tie już odbywającej się ogólnonarodowej dyskusji.

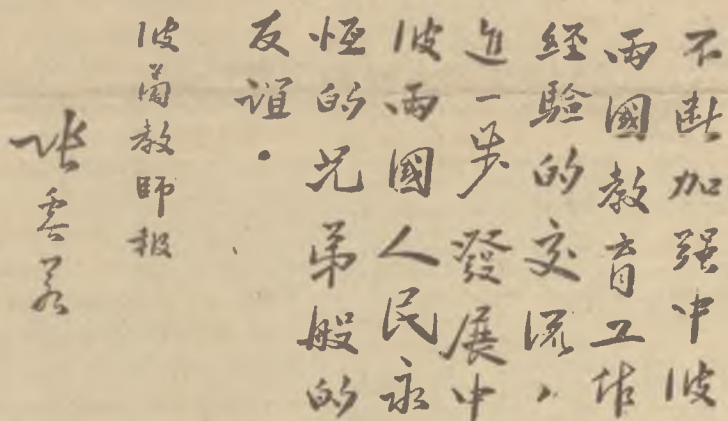
Jednym z zasadniczych wskazań IX Plenum jest sprawa ujawnienia i wykorzystania wszystkich rezerw istniejących zarówno w zakładach przemysłowych, jak i w rolnictwie. To zagadnienie jest aktualne również w szkole. Podniesienie wydajności pracy szkoły przez stosowanie coraz lepszych metod nauczania i wychowania, zmniejszenie kosztów — to główna sprawa w wyzyskaniu naszych rezerw. Walka z odpadem i odświeżeniem, który jest u nas stosunkowo duży, walka o 100% realizację powszechności nauczania — to zarówno poważne zadanie z zakresu troski o człowieka, jak i poważne zagadnienie ekonomiczne. W tej dziedzinie musimy wzmoczyć trochę o bazę materialną szkoły, o lepsze jej wyposażenie, o skompletowanie pomocy naukowych nie tylko ze środków budżetowych, ale i z wysiłku społecznego przez wykorzystanie materiałów oraz chętnych i umiętnych rąk setek tysięcy rodziców.

Jednym z wielkich zadań stojących przed szkołą i nauczycielem jest zwiększenie nurtu naszej działalności, milja 2 lata. IX Plenum KC PZPR wniosło tyle problemów, że w oparciu o nabyte już doświadczenia rozwiniemy twórczą pracę nad pełną realizacją wytycznych naszej Partii. Praca ta pozwoli nam wnieść również i swój wkład w dzieło podniesienia dobrobytu całego narodu. Oczekujemy tedy, że nasi aktywiści, przybywający na naradę z głębokich wsi, miasteczek i osad, wniosą inicjatywę i twórczą myśl do obrad, które wskażą dalsze etapy naszej pracy.

Tęgo oczekujemy od krajowej narady aktywu związkowego.

EUSTACHY KUROCZKO

POZDROWIENIA Z CHIN LUDOWYCH

Niedawno wróciła z Chin Ludowych wycieczka polskich działaczy kultury, w której uczestniczył z ramienia ZZNP Sekretarz Zarządu Głównego, kol. Jan Szymański. Za jego pośrednictwem Minister Oświaty Chińskiej Republiki Ludowej, tow. Dżou Si-żo przesłał list do Redakcji „Głosu Nauczycielskiego”, który powyżej reprodukuje. Tekst listu w tłumaczeniu polskim brzmi:

„Rozwijamy nieustannie wymianę naszych doświadczeń w dziedzinie oświaty. Wzmacniamy wieczną przyjaźń między narodem chińskim i polskim.

Dla „Głosu Nauczycielskiego” w Polsce Ludowej
DŻOU SI-ŻO

20.XI 1953 r. w Pekinie

Czymem uczymy dziesięciolecie Polski Ludowej

KOL. MARIAN SZYPEREK,
KIER. SZK. PODST.
W ORNISZEWIE, POW. KROTOSZYN

donośi o przedterminowym wykonaniu i przekroczeniu podjętego zobowiązania: zamiast 100 sztuk pomocy naukowych do fizyki i chemii w kl. V—VII wykonał przy pomocy prowadzonego przez siebie kółka technicznego 119 sztuk, które przekazał w dniu 22.XI br. do dyspozycji Wydziału Oświaty. Równocześnie zobowiązuje się wykonać jeszcze 100 sztuk, a mianowicie: 20 dynamometrów, 20 elektroskopów, 20 wahadełek elektrycznych, 20 peryskopów, 10 galwanometrów i 10 szpul indukcyjnych.

KOL. LECH WŁODARSKI ZE SZKOŁY
PODSTAWOWEJ NR 5
W KRASNYMSTAWIE

zobowiązuje się wykonać około 17 rodzajów pomocy naukowych, m. in. przyrząd do porównywania czasu w dowolnych miejscach na kuli ziemskiej, mapę topograficzną najbliższej okolicy, przyrząd do mierzenia długości geograficznej na globusie.

GRONO NAUCZYCIELSKIE SZKOŁY
PODSTAWOWEJ W DEBOWCU
POW. KRAŚNIK

wykona album poświęcony K. Świerczewskiemu, 20 kompasów i inne.

KOL. EDWARD MAKARUK,
INSTRUKTOR SEKCJI FIZYKI —
CHEMII PODKO W RADZNIU

wykona 16 pomocy naukowych, a wśród nich: przyrząd wykazujący zasady zarysowania się i wypływania łódki, model turbiny parowej, przyrząd ilustrujący działanie silnika spalinowego.

KOL. BRONISŁAWA TRELA
Z KRASNEGOSTAWU

nauczycielka języka polskiego w Zasadniczej Szkole Metalowej, zobowiązuje się wykonać m. in. tablicę wyrazów technicznych, zawodowych.

KOL. JAN SZUFA
Z CHRZANOWA

nauczyciel Szkoły Podstawowej nr 2 zobowiązuje się wykonać 30 kompletów modeli odważników, jako pomocy naukowej na lekcji arytmetyki.

KOL. ZBIGNIEW KOCOT
Z TECHNIKUM HODOWLANEGO
W BORKOWICACH, POW. KONSKIE

wykona 6 pomocy naukowych, wśród nich jedno urządzenie do wysokościowego pomiaru terenu.

ZESPÓŁ METODYCZNY
WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO
W GRUDZIĄDU

zobowiązuje się wykonać dla przedszkola spółdzielni produkcyjnej w Wielkim Węlcu m. in. następujące pomoce: 43 komplety pomocy naukowych do ćwiczeń w mówieniu oraz mierzeniu i liczeniu, komplety kukiełek do 2 przedstawień, 4 opracowania słowne do teatryku kukiełkowego i chińskich cieni.

WSZYSTKIE SEKCJE OŚRODKA
DOSKONALENIA KADR
OŚWIATOWYCH W BIAŁYMSTOKU

podjęły wykonywanie pomocy naukowych. Oto niektóre zobowiązania: sekcja fiz. polskiego wykona dla kl. VI i IX albumy poświęcone ludziom Odrodzenia, sekcja nauki o Konstytucji — sporządzi 10 wykresów dla zobrazowania wybranych zagadnień, sekcja geografii zorganizuje 25 ogródków geogra-

ficznych, sekcja fizyki wykona, w oparciu o międzyuczelnianą współpracę, 500 pomocy naukowych do nauczania fizyki w szkole podstawowej, sekcja matematyki wykona 1050 pomocy do nauczania matematyki w szkole podstawowej i licealnej, sekcja śpiewu i muzyki sporządzi 5 tablic poglądowych do nauczania śpiewu w kl. V, VI, VII.

GRONO NAUCZYCIELSKIE SZKOŁY
PODSTAWOWEJ W ZAGRODZIE,
POW. ZŁOTORYJA

zobowiązuje się zaopatrzyć pracownię biologiczną — fizyczną w odpowiednie urządzenia. Podjęto się również wykonania albumów z ilustracjami z zakresu nauki o Konstytucji, historii literatury polskiej, geografii i biologii. Zostanie sporządzone także 25 kompletów loteryjek literkowych dla kl. I oraz 10 tablic ortograficznych.

ZOZ PRZY TECHNIKUM
ENERGETYCZNYM W SZCZECINIE

podjęła się wykonania licznych pomocy naukowych, jak suwak logarytmiczny, suwaki zastępcze, plansze z zakresu nauczania technologii budowy maszyn, preparaty mikroskopowe.

RACJONALIZATORZY
PRZY ZARZĄDZIE ODZIAŁU
ZZNP W CZĘSTOCHOWIE

podjęli następujące zobowiązanie: kol. J. Steczko ze Szkoły Korespondencyjnej wykona 24 pomoce naukowe do matematyki (algebry i trygonometrii), kol. M. Mordaczko sporządzi 20 ogniw Leclanchego, kol. H. Judziński ze szkoły podstawowej w Kawodrzy Górnej —

skonstruuje 10 przyrządów własnego pomysłu do wykonywania czterech działań arytmetycznych, kol. E. Bader z Liceum dla Pracujących wykona 7 tablic jako pomoc do nauczania historii literatury, kol. Augustyński kierownik pracowni szkolnej w Mstowie wykona dodatkowo 100 pomocy do nauczania geografii.

KOL. ALBERT KAZIMIERZ
W BIAŁOBRZEGACH
POW. ŁANCUT

zobowiązuje się wykonać łącznie z uczniami kl. VI i VII 23 pomoce naukowe do geografii, w tym: przyrząd do oznaczania szerokości geograficznej, próbkę gleb z najbliższej okolicy, przyrząd ilustrujący drogę słońca w różnych porach roku nad widnokręgiem w Polsce oraz inne modele.

KOL. DANISZ. NAUCZ. FIZYKI
W SZKOLE PODST. W KRZYWIMIE
WOJ. WARSZAWSKIE

zobowiązuje się wykonać 15 pomocy naukowych m. in. model turbiny parowej, model młyna, pantograf, episkop (rzutnik).

KOL. CELINA BUCZEK
PRZEWODNIK O. H. W SZK. PODST.
W KONRADOWIE, POW. NYSA

zobowiązuje się wykonać wraz z harcerzami następujące pomoce naukowe: tablicę znaków topograficznych, tablicę ortograficzną na „6” i „rz” oraz siatkę i modele brył geometrycznych.

GRONO NAUCZYCIELSKIE SZKOŁY
PODSTAWOWEJ W OPATÓWKU
POW. KALISZ

zobowiązuje się wykonać wraz z uczniami 80 pomocy naukowych do różnych przedmiotów nauczania.

Głos Nauczycielski

ORGAN MINISTERSTWA OŚWIATY I ZWIĄZKU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Nr 49

WARSZAWA, 6 GRUDNIA 1953 R.

CENA 30 GR

O jednolity front polskiej nauki z praktyką szkolną

Prof. dr Jan Dembowski

Prezes PAN

Tocząca się na łamach prasy dyskusja w sprawie reformy programów nauczania i podręczników szkolnych jest dowodem głębokiej troski o ulepszenie pracy naszego szkolnictwa, o wyższy poziom nauczania młodzieży.

Reformy tej nie potrafią jednak dokonać sami pedagodzy, gdyż nowe programy i podręczniki muszą dać milionom dzieci polskich prawdziwą wiedzę o świecie, opartą na mocnej i rzetelnej podbudowie teoretycznej, zgodnej z najnowszymi osiągnięciami myśli badawczej.

Polska Akademia Nauk, jako naczelna instytucja naukowa, doceniając w pełni społeczno-polityczną wagę opracowania nowych, doskonalszych programów i podręczników szkolnych, czuje się współ-

odpowiedzialna za ich treść naukową.

Dlatego też jednym z zadań Polskiej Akademii Nauk będzie wniesienie realnego wkładu w przygotowanie nowych programów i podręczników, niesienie czynnej pomocy ludziom i instytucjom, którym te ważne prace zostały powierzone.

Nie wątpię, że uczeni polscy, którzy służą często uskarżali się na nieodpowiednie przygotowanie młodzieży do studiów na wyższych uczelniach, skorzystają z dogodnej okazji, aby pomóc naszemu szkolnictwu.

Dembowski

Prof. dr Adam Schaff

Zagadnienie programów i podręczników szkolnych zajmuje ostatnio ważne miejsce na łamach naszej prasy periodycznej. Tocząca się w tej sprawie dyskusja wskazała dużą społeczną doniosłość zagadnienia oraz braki w naszej dotychczasowej pracy na tym tak ważnym odcinku. Chciałbym dołączyć się do głosów, które padły dotychczas w sprawie ulepszenia naszych podręczników szkolnych nie od strony wykazywanych tak często ich braków i niedociągnięć, lecz od strony pozytywnej, a mianowicie od strony roli i zadań naszego świata naukowego w opracowaniu nowych, lepszych programów nauczania i podręczników szkolnych.

Należy stwierdzić samokrytycznie, że — z nielicznymi wyjątkami — nasi uczeni, jak dotąd, nie zrozumieli wagi problemu i nie udzielili należytej pomocy odpowiednim instytucjom — Ministerstwu i wydawnictwom — zajmującym się sprawą podręczników szkolnych. Jeszcze ostrzej przedstawia się zagadnienie w odniesieniu do instytucji naukowo-badawczych, z wyjątkiem jedynie Instytutu Badań Literackich. Nie zdejmuje bynajmniej odpowiedzialności z Ministerstwa Oświaty oraz podległych mu instytucji, należy lojalnie stwierdzić, że ich sytuacja była bardzo trudna właśnie

dzięki takiej pasywnej, a niekiedy wręcz negatywnej postawie naszych naukowców, gdy zwracano do nich o fachową pomoc. Należy również stwierdzić, że Ministerstwo nie potrafiło dokonać radykalnego — jakże potrzebnego — zwrotu w pracy nad podręcznikami szkolnymi, jeśli nie zostanie dokonany odpowiedni zwrot w stosunku naszych naukowców i instytucji naukowych do tej tak ważnej sprawy.

Wydaje się niepotrzebne tłumaczenie, jaką wagę społeczną posiada ulepszenie pracy naszego szkolnictwa, jaką wagę posiada ono dla ogólnego rozwoju kultury i nauki w Polsce, jaką wagę posiada ono w szczególności dla udoskonalania pracy naszych wyższych uczelni, dla których wprost decydujące znaczenie posiada odpowiedni poziom absolwentów szkół średnich zasilaających szeregi studentów. Aby osiągnąć ten poziom, należy pomóc szkolnictwu średniemu przede wszystkim drogą właściwego ustawienia jego programów nauczania oraz opracowania odpowiedniających tym programom podręczników.

Co mogą zrobić w tym zakresie nasze instytucje naukowo-badawcze, katedry wyższych uczelni, poszczególni uczeni?

Przed wszystkim należy pomóc Ministerstwu Oświaty w przeprowadzeniu fachowej oceny krytycznej obowiązujących programów i podręczników. Po drugie, należy pomóc w opracowaniu nowych programów i podręczników.

W tym celu odpowiednie instytucje i katedry winny wstawić do swych planów pracy naukowej sprawę programów i podręczników szkolnych jako zadanie pierwszoplanowe. Dla przykładu: w planie pracy Instytutu Filozofii U. W. winna się znaleźć sprawa programu i podręcznika logiki, w planach pracy IKKN — program i podręcznik nauki o ustroju Polski Ludowej, w planach pracy Instytutu Historii PAN, IBL, Instytutu Matematyki, Instytutu Geografii — odpowiednie programy i podręczniki. Musimy radykalnie i zdecydowanie zerwać z fałszywym traktowaniem spraw szkolnictwa średniego „o góry”.

Sprawy naukowe, obejmujące setki tysięcy uczniów i nauczycieli, należą do najważniejszych i najbardziej odpowiedzialnych spraw nauki polskiej. Idzie właśnie o to, by świat naszej nauki nie tylko deklaratywnie uznał ten postulat,

lecz przystąpił natychmiast do jego realizacji. Winno to być, oczywiście, troską każdego z nas, wypływającą z poczucia obywatelskiej odpowiedzialności za losy naszej nauki. Winno to być postawione jako wyraźny nakaz instancji kierowniczych polskiej nauki — Polskiej Akademii Nauk oraz Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego.

Dla informacji podaje, że wykonując nakreślone wyżej zadania Instytut Kształcenia Kadr Naukowych przy KC PZPR przystąpił do krytycznej oceny podręcznika „Historii Polski” dla klasy XI, podręcznika „Historii literatury okresu romantyzmu” oraz podręcznika „Nauki o ustroju Polski Ludowej”. Ponadto kolektyw IKKN podjął zobowiązanie okazania pomocy w przygotowaniu nowego programu i podręcznika „Nauki o ustroju Polski Ludowej”.

Nie ulega wątpliwości, że również inne instytucje i katedry wyższych uczelni podejmą w najbliższym czasie odpowiednią pracę, wykonując tym samym swój bezpośredni obowiązek wobec nauki polskiej.

Schaff

Prof. dr Stefan Żółkiewski

Pomoc nauki dla szkoły i nauczyciela jest poważnym i zaszczytnym zadaniem dla polskich ośrodków badawczych.

Oczywiście, szkoła i nauczyciel korzystają i powinni korzystać po prostu z wyników poszukiwań naukowych, z twórczych prac i odkryć każdego uczonego, każdego instytutu.

Rozumiemy jednak, iż dziś właśnie, w warunkach życia społeczeństwa budującego socjalizm, przy zorganizowanej, planowej, zespolonej pracy badawczej, dzięki opiece Państwa Ludowego nauka posuwa się naprzód milowymi krokami. Szkoła, zwłaszcza szkoła zatrudniająca nauczycieli o niepełnych kwalifikacjach, nie zawsze może nadążyć sama za nauką. Trzeba nauczycielowi ułatwić korzystanie z nowych odkryć i prawd naukowych.

Praca naukowa winna tak być zorganizowana, iżby nie tylko twórczy pomysł technika był doprowadzany do ostatecznego stadium, do udrożenia wyniku teoretycznego w życie, do zastosowania w produkcji, ale by również w ogóle wszelkie nowe osiągnięcia naukowe doprowadzane były do stadium swegoistego wdrożenia w życie — udostępnienia świadomości szerokim masom.

Do tego celu winny służyć opracowania popularne, komunikowanie nowych wyników przez samych odkrywców na konferencjach

nauczycielskich, a przede wszystkim nowe, cenne podręczniki dla szkół wyższych i podstawowych. W warunkach przełomu metodologicznego, który przeżywa nasza nauka — często, zwłaszcza w dziedzinie nauk społecznych, nowy podręcznik to nie jest łatwa kompilacja cudzych osiągnięć — to twórcze, zaiste najbardziej naukowe, nowatorskie dzieło samodzielnego badacza lub raczej zespołu badawczego.

Toteż Polska Akademia Nauk i jej instytucje postawiły sobie ważne zadanie przygotowania takich podręczników i to w możliwie krótkim czasie.

Pracujemy np. nad uniwersyteckimi podręcznikami dziejów Polski, osobno dziejów Polski starożytnej, dziejów literatury polskiej, dziejów literatury polskiej, dziejów literatury polskiej.

Gdy cały naród przystępuje w myśl też na II Zjazd PZPR do walki o podniesienie stopy życiowej każdego obywatela, jego poziomu życia materialnego i kulturalnego — Polska Akademia Nauk, włączając się do tej wielkiej akcji, wśród swoich zadań na jednym z pierwszych miejsc umieszcza rozwinięcie prac popularyzatorskich, prac popularyzatorskich, pomocy dla szkoły i nauczyciela.

J. Żółkiewski

16 listopada w szkole

Helena Michalewicz, poseł na Sejm PRL z Ziemi Rzeszowskiej, utrzymuje stały kontakt z mieszkańcami swego terenu. Pracując zawodowo jako kierowniczka szkoły podstawowej TPD, żywo i uszczernie interesuje się życiem młodzieży. Szkoła, którą kieruje H. Michalewicz, należy do produkujących w woj. rzeszowskim. Na zdjęciu: Helena Michalewicz z uczniami swoich wychowanków z Uchwałą Rządu o częstotliwości emitowania.

0 właściwszą strukturę budżetu ZZNP

4 r. Min. WR i OP z 10 marca 1933 r. (Dz. U. poz. 62), uprawniający kierownika szkół zważających w nagłych wypadkach nauczycieli do uszczerpek na zdrowiu lub innej ważnej stracie. Dawniejszy przepis § 3